

Vabariigi Valitsus
riigikantselei@riigikantselei.ee

Meie 22.08.2022 nr 4/176

Koopia:
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
info@mkm.ee

Rahandusministeerium
info@rahandusministeerium.ee

Riigikogu majanduskomisjon
majanduskomisjon@riigikogu.ee

Riigikogu rahanduskomisjon
rahanduskomisjon@riigikogu.ee

Ettepanek erimärgistatud diislikütuse kasutusala ajutiseks laiendamiseks

Lugupeetud peaminister Kaja Kallas!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, Eesti Ehitusmaterjalide Tootjate Liit, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda, Eesti Toiduainetööstuse Liit ning Eesti Õliühing (edaspidi: Ettevõtjate esindusorganisatsioonid) pöörduvad Vabariigi Valitsuse poole ettepanekuga muuta vedelkütuse erimärgistamise seadust selliselt, et erimärgistatud diislikütust oleks ajutiselt (kuni 2024. aasta 1. maini) lubatud kasutada kütmiseks ja paikses mootoris. Järgnevalt selgitame oma ettepanekut lähemalt.

Viimase aasta jooksul on maagaasi hind teinud läbi väga suure hinnatõusu. Kui aasta tagasi oli gaasi hind Balti gaasibörsil ca 37 EUR/MWh, siis tänaseks on hind kerkinud üle 200 EUR/MWh¹. Seega on hinnatõus olnud ca kuus korda. Lisaks väga kõrgele hinnale puudub ettevõtjatel praegu ka kindlus, kas ja kui palju jagub neile eeloleval kütteperioodil gaasi. Kui gaasi isegi jagub, siis on teadmata, kui kõrgeks võib kerkida gaasi hind. Sellises olukorras on ettevõtjad otsimas võimalusi, kuidas vajaduse korral gaasi asendada mõne muu energiakandjaga. Meie hinnangul peaks ka riik võtma kasutusele meetmeid, mis motiveeriksid ettevõtjaid gaasi tarbimist kasvõi ajutiselt asendada muu energiakandjaga. See aitab vähendada riski, et talvel ei jagu gaasi

¹ https://www.getbaltic.com/en/market-data/trading-data/?date_from=2021-06-10&period=day&graph=trades&area=0&show=price&display=table

kõigile tarbijatele või gaasi hind kerkib veelgi kõrgemale. Üheks meetmeks, kuidas motiveerida ettevõtjaid asendama gaasi muu energiakandjaga, on muuta vedelkütuse erimärgistamise seadust selliselt, et erimärgistatud diislikütust oleks lubatud ajutiselt kasutada kütmiseks. Samasugune võimalus sisaldus seaduses ka kuni 2015. aasta 1. maini. Sellise muudatuse tulemusena väheneks kütmiseks kasutatava diislikütuse aktsiisimäär praeguselt 37,2 sendilt 2,1 sendini liitri kohta.

Kui toetust ei leia ettepanek lubada kõikidel isikutel kasutada erimärgistatud diislikütust kütmiseks, siis teeme ettepaneku lubada erisust kasutada üksnes tööstusettevõtetel, sest tööstusettevõtted on suurimad gaasitarbijad ja neil puudub kindlustunne, kas neile jagub lähitulevikus piisavalt gaasi.

Muudatus avaldaks positiivset mõju eelkõige nendele ettevõtjatele, kel on juba täna olemas vedelkütusekatel. Eestis on Ehitisregistri andmetel ca 4900 ettevõtluse jaoks kasutusel olevat hoonet, mille energiaga varustatuse katab vedelkütusekatel. Samas võib vedelkütuse erimärgistamise seaduse muudatus motiveerida rohkem ettevõtjaid kasvõi ajutiselt võtma kasutusele vedelkütusekatelt. Seega muudatus motiveerib ettevõtjaid looma alternatiivset lahendust olukorraks, kus gaasi ei jagu kõikidele tarbijatele ning ka põlevkiviõli pole suure nõudluse tõttu piisavalt kättesaadav või on selle hind tõusnud märgatavalt.

Meile teadaolevalt lubavad ka mitmed lähiriigid kasutada erimärgistatud diislikütust kütmiseks. Näiteks Leedus ja Poolas on aktsiisimäär 2,1 senti liitri kohta, Saksamaal 4,6, Lätis 6, Rootsis 9,1 ning Soomes 27 senti liitri kohta. Eestis on praegune aktsiisimäär 37,2 senti liitri kohta.

Lisaks teeme ettepaneku täiendada vedelkütuse erimärgistamise seadust selliselt, et erimärgistatud diislikütust oleks lubatud kasutada ka paikses mootoris. Sama põhimõte oli seaduses kuni 2011. aasta 31. detsembrini. Selline lahendus võimaldab ettevõtjatel ka tootmisprotsessis gaasi asendada diislikütusega.

Mööname, et muudatuse elluviimisega võib suureneada risk, et erimärgistatud diislikütust hakatakse kasutama ka muul otstarbel kui kütmiseks või paikses mootoris. Väärkasutamise riski on võimalik maandada näiteks selliselt, et riik annab erimärgistatud diislikütuse ostuõiguse üksnes nendele ettevõtjatele, kel on võimalik diislikütust kasutada kütmiseks või paikses mootoris. Sarnane ostuõiguse regulatsioon hakkab peagi kehtima ka põllumajanduses ja kutselise kalapüügi puhul. Lisaks võib kaaluda lahendust, et kütmiseks ja paikses mootoris kasutatava erimärgistatud diislikütuse müük on lubatud üksnes hulgimüügina. See tagab, et erimärgistatud diislikütuse müügikogus on identifitseeritav konkreetse ettevõtjaga.

Erimärgistatud diislikütust võiks lubada kasutada kütmiseks ja paikses mootoris ajutiselt kuni 2024. aasta 1. maini. See tähendab, et madalam maksumäär kehtiks üksnes kaks kütteperioodi. Leiame, et soodustus peaks kehtima vähemalt kaks kütteperioodi põhjusel, et anda ettevõtjatele suurem kindlustunne võtta gaasi asemel vähemalt alternatiivse võimalusena kasutusele diislikütus.

Loodame, et peate võimalikuks Ettevõtjate esindusorganisatsioonide ettepanekut arvesse võtta. Vajadusel oleme valmis kohtuma ning oma ettepanekut täiendavalt selgitama.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts, Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor
Enno Rebane, Eesti Ehitusmaterjalide Tootjate Liidu tegevdirektor
Roomet Sõrmus, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja juhatuse esimees
Sirje Potisepp, Eesti Toiduainetööstuse Liidu juhataja
Mart Raamat, Eesti Õliühing MTÜ tegevjuht

Koostanud: Marko Udras marko.udras@koda.ee 6040070